

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/264/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612203460
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4612203460.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Ingrid Doležajovej, v spore žalobkyne: X. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., Ľ. F. XXXX/XX, zastúpená Pavlom Trnkom, advokátom so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, Novomeského 1322/16, proti žalovaným: 1. N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., Dr. N. XXX/XX, zastúpený JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom so sídlom Teodora Tekela 23, Trnava, 2. Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti, o odvolaniach žalovaného v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 3. marca 2017 č. k. 6C/143/2012-163, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov pod bodmi I., III. a IV. p o t v r d z u j e .

Žalobkyni voči žalovaným v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 03.03.2017 č. k. 6C/143/2012-163 pri právnom posúdení podľa § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 15 Obč. zák., § 193 CSP a § 4 ods. 1, 2 zák. č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnom poistení, uložil povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do osobnosti žalobkyne vo výške 25.000 eur a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že so splnením povinnosti jedného z nich zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého z nich. V prevyšujúcej časti súd podanú žalobu, ako nedôvodnú zamietol.

2. Žalovaným v 1. a 2. rade súd podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb., a položky č. 7b Sadzobníka súdnych poplatkov uložil povinnosť zaplatiť na účet OS Topoľčany súdny poplatok vo výške 816 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

3. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu týchto trov konania v plnej výške.

4. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, tak z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný v 1. rade bol na základe právoplatného rozsudku OS Topoľčany zo dňa 25.01.2016 č. k. 1T/90/2011 v spojení s rozsudkom KS v Nitre sp. zn. 4To/28/2016 uznaný vinným, že dňa 10.11.2010 v čase 16.55 hod., viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky W. po ceste II/499 po ulici F. v T. smerom na obec I., na ceste s dvomi jazdnými pruhmi v smere jazdy, pričom s vozidlom jazdil v pravom jazdnom pruhu, kde v kilometri 103, 650 sa plne nevenoval vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej prevádzke, v dôsledku čoho narazil do chodkyne X. J., ktorá prechádzala

po vyznačenom prechode pre chodcov z ľavej strany na pravú z pohľadu jazdy vozidla. Po náraze vozidla vedeného žalovaným v 1. rade do chodkyne, táto spadla na vozovku a utrpela zakrvácanie pod obaly mozgu a do komôr mozgu, čo viedlo k jej bezprostrednej príčine smrti. To znamená, že žalovaný v 1. rade inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čin spáchal porušením dôležitej povinnosti uloženej mu zákonom, teda spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., za čo mu súd uložil trest odňatia slobody 2 roky s jeho podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 4 roky. Výrokom rozsudku, ktorý súd vyniesol v trestnom konaní, bol súd prvej inštancie v tomto konaní viazaný.

5. V prejednávanej veci pri akceptovaní obsahu výroku, ako aj odôvodnenia právoplatného trestného rozsudku OS Topoľčany zo dňa 25.01.2016 č. k. 1T/90/2011 v spojení s rozsudkom KS v Nitre sp. zn. 4To/28/2016 bola preukázaná zodpovednosť žalovaného v 1. rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobkyne, a to najmä do jej práva na súkromie a rodinný život, ktorý bol práve v dôsledku smrti blízkej a zároveň aj príbuznej osoby (dcéry) vážne a natrvalo narušený. Táto zodpovednosť žalovaného je zodpovednosťou objektívnou, bez ohľadu na zavinenie. Súkromie žalobkyne, ktoré bolo vážne narušené je chránené § 11 Obč. zák., Ústavou SR ako aj čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasťou súkromia je aj právo na rodinný život zahŕňajúci v sebe vzťahy medzi blízkymi osobami (príbuznými). V danom prípade o takýto vzťah určite išlo, nakoľko žalobkyňa bola matkou aleboj X. J.. Strata takéhoto najbližšieho človeka je potom neodčiniteľnou ujmom, ktorá postihuje nielen žalobkyňu, ale aj ostatných členov jej rodiny.

6. Žalobkyňa ako najbližšia príbuzná mala s nebohú dcérou vytvorený pevný citový vzťah, pričom došlo k pretrhnutiu vzájomnej citovej väzby medzi matkou a dcérou, založenej na rodičovskej láske, duševnej spätosti a vzájomnej perspektíve. Od smrti dcéry žalobkyňa prežíva pocit smútku, úzkosti a zúfalstva. Stratila možnosť viesť s dcérou súkromný rodinný život, stále čaká, že dcéra sa vráti, pričom sa jej zhoršil zdravotný stav (vysoký krvný tlak). Zdravotný stav sa zhoršil aj manželovi žalobkyne (cukrovka a zvýšený krvný tlak). Celá rodina žalobkyne zmenila spôsob svojho života, ktorý bol celkom iný, keď dcéra žila a študovala, pričom ako rodina boli pohromade. Teraz žijú izolovane a v podstate s nikým sa ani nenavštevujú.

Najťažšie celý stav znáša žalobkyňa, ktorá každý deň plače a chodí na cintorín. V osobe dcéry žalobkyňa stratila 23 ročnú mladú a slobodnú ženu, študentku 5. ročníka T. B. s výraznými citovými väzbami na matku (žalobkyňu) ako aj ďalších členov jej rodiny.

7. Pri určení výšky peňažnej náhrady súd predovšetkým prihliadal na nenapraviteľný následok, ktorý vznikol v dôsledku smrteľnej nehody dcéry žalobkyne. Takisto zohľadnil aj to, že zo strany žalovaného v 1. rade išlo o nedbanlivostný prečin úmrtia. Boli zohľadnené samotné okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo a zároveň bol zohľadnený aj postoj žalovaného v 1. rade voči členom rodiny aleboj X. J. v čase po dopravnej nehode.

8. Pre určenie samotnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zákon v ust. § 13 ods. 3 Obč. zák., neustanovuje žiadne medze. Ako rozhodné kritérium pre určenie výšky tejto náhrady v danom prípade súd považoval okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo a následok, ktorý predmetná dopravná nehoda spôsobila. Samotný následok dopravnej nehody je nenapraviteľný, pretože vyhasol mladý ľudský život. Pokiaľ ide o správanie sa neboj X. J. počas predmetnej dopravnej nehody, tak z jej strany podľa Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity, nebola zistená žiadna spoluúčasť na dopravnej nehode. Znalec K. S. K. vo svojej výpovedi v trestnom konaní jednoznačne uviedol, že ak by aj neboj X. J. nebola zachytená druhým vozidlom a ťahaná po vozovke, nebola by v dôsledku zranení, ktoré utrpela po zrážke s prvým vozidlom W. I. prežila, pričom ani včas privolaná lekárska pomoc by ju nezachránila. Podstatné pre vyhoviecie návrhu na finančné zadosťučinenie bolo to, že došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti, ktorého intenzita dosahuje určitý stupeň, čo v danom prípade znamená, že v dôsledku tragickej smrti dcéry žalobkyne pri dopravnej nehode došlo k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovanej blízkej osoby, čím došlo k ochudobneniu života žalobkyne aj do budúca najmä v tom smere, že nebude môcť viesť rodinný život spolu s teraz už nebohú dcérou.

9. Pri určení výšky peňažnej náhrady súd prihliadol na nenapraviteľný smrteľný následok vzniklý v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade a zároveň aj následky, ktoré smrť dcéry u žalobkyne vyvolala. Samotný účel finančného zadosťučinenia nie je pritom žalobkyňi kompenzovať stratu dcéry, ale do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy žalobkyne spôsobené smrťou dcéry. Vzhľadom k uvedenému a s poukazom aj na závery vykonaného dokazovania, súd za primeranú na

tento účel považoval práve sumu 25.000 eur, ktorá ako finančná satisfakcia zodpovedá miere zavinenia žalovaného v 1. rade zistenej v trestnom konaní.

10. Pre posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade bolo v tomto spore rozhodujúce vyriešenie otázky, čo je treba rozumieť pod pojmom škoda v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. Pre účely tohto zákona je potrebné pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že v sebe tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život spôsobený úmrtím blízkej osoby pri prevádzke motorových prostriedkov. Je legitímne, aby nemajetková ujma spôsobená pozostalým pre obete dopravnej nehody v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla bola považovaná na škodu podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. Predmetná otázka bola vyriešená rozsudkom ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Samotná nepriaznivá finančná situácia na strane žalovaného v 1. rade, nemôže byť pre stanovenie výšky peňažnej satisfakcie rozhodujúca. Nad priznaných 25.000 eur po žalobkyňou žalovaných 33.000 eur, súd podanú žalobu, ako nedôvodnú zamietol.

11. V rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodovaciu prax súdov SR v obdobných veciach. Napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/18/2016 zo dňa 22.06.2016, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.09.2013 a rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 11Co/60/2014 zo dňa 14.04.2015.

12. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný v 2. rade navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok okresného súdu v napadnutých častiach výrokov I., III. a IV. zmenil tak, že žalobu žalobkyne voči žalovanému v 2. rade zamietne. Právne posúdenie zo strany prvoinštančného súdu je nesprávne a v rozpore s aktuálnou právnou úpravou zodpovednosti za škodu v Občianskom zákonníku, v rozpore s právnou úpravou povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou motorového vozidla v zák. č. 381/2001 Z. z., ako aj s aktuálnou rozhodovacou praxou. Zaviazanie žalovaného v 2. rade je priamym porušením princípov právnej istoty a zákazu retroaktivity. Súčasne platná práva úprava v § 4 taxatívnym spôsobom vymedzuje okruhy, ktoré sú poistením pokryté. S poistením nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Obč. zák., vôbec nepočíta. Takto zaujatý záver súdu je v rozpore s nálezmi ÚS SR sp. zn. III ÚS 300/2006 zo dňa 04.01.2007 a sp. zn. IV ÚS 49/2006 zo dňa 14.09.2006.

Súčasne platná právna úprava odlišuje dôsledne právo na náhradu škody a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako dva samostatné inštitúty. Ak aktuálna súkromnoprávna úprava náhrady u nás v Obč. zák., náhradu za nemajetkovú ujmu pozostalých neupravuje, nepozná ju v ust. § 442 a nasl. Obč. zák., tak potom nie sú tieto nároky kryté ani povinným zmluvným poistením. Odškodňovacie právo zatiaľ nie je vecou európskeho, ale iba národného práva. Občiansky zák. pozná 2 nároky nemajetkovej ujmy: a/ bolestné, b/ sťaženie spoločenského uplatnenia (SSU). Smernice nie sú všeobecne záväznými predpismi a ich záväznosť je daná judikatúrou ESD výlučne v rozsahu nepriameho účinku, ako interpretačného rámca, ktorý však nesmie byť v rozpore s vnútroštátnym právom a v rozsahu priameho účinku, zaväzujúc výlučne členský štát EÚ na ich transponovanie do právneho poriadku. Ani pri použití eurokonformného výkladu nemožno dospieť k záveru, že nemajetková ujma podľa § 11 až 13 Obč. zák., je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pretože zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem, ktorý by v tomto prípade znamenal pripísanie náhrady škody poisťovateľovi v rozpore s tým, čo stanovuje vnútroštátny predpis. V tejto súvislosti poukázal na obsah rozhodnutia NS SR č. 3Cdo/30/2012 zo dňa 31.03.2016. Prvoinštančný súd sa pri rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe NS SR (4Cdo/168/2009, 4Cdo/139/2011 a 3Cdo/301/2012).

13. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie aj žalovaný v 1. rade navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok OS Topoľčany č. k. 6C/143/2012 zo dňa 03.03.2017 zrušil podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/, g/ a h/ CSP a aby podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Okrem jeho oneskorenej reakcie na chodkyňu v trvaní 1 sekundy absentovala akákoľvek iná sprievodná skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť jeho zvýšenú mieru zavinenia. Zo záverov znaleckého posudku ÚSI Žilina tiež vyplýva, že z technického hľadiska mohla kolízií zabrániť aj poškodená, čo je tiež významné pre posúdenie výšky priznanej sumy. Vozidlo viedol rýchlosťou 40 až 50 km za hodinu, nebol mu zistený žiadny alkohol v krvi, pričom v čase nehody bola strašne zlá viditeľnosť. T. znalec A.. X.. N. J., N. okrem iného na hlavnom pojednávaní uviedol, že za súčasného stavu techniky nie je možné

vykonať také technické výpočty, ktoré by mohli jednoznačne upresniť, kde konkrétne vzniklo smrteľné poranenie dcéry žalobkyne. Súd sa mal pri určení výšky priznanej sumy zaoberať aj spôsobom nárazu poškodenej do nárazníka druhého vozidla Opel, pričom podľa znalcov nešlo o jej vlečenie, pretože aj spôsob usmrtenia poškodenej nie je možné výlučne pričítať na ťarchu iba žalovanému v 1. rade. Ide totiž o mimoriadne a výnimočné okolnosti pri nehode, ktoré mali byť súdom zohľadnené. Tvrdenia súdu ohľadne jeho postoja k žalobkyni, resp. jej rodinným príslušníkom sa nezakladajú na pravde, nakoľko už v priebehu trestného konania vyjadril svoj postoj k nehode v tom smere, že mu je nesmierne ľúto, že pri tejto nehode zahynula dcéra žalobkyne. Súd teda nemal čo vychádzať z postoja žalovaného v 1. rade k rodičom poškodenej v súvislosti s určením výšky priznanej sumy, pretože si ho asi nie celkom správne vysvetlil, alebo ho pochopil. Taktiež významnou skutočnosťou je aj priznanie morálnej satisfakcie, ktorá aj v danom prípade plní svoj účel a v prípade jej priznania by to ovplyvnilo výšku priznanej sumy žalobkyni.

14. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného v 1. rade uviedla, že navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ako vecne správny potvrdil a spoločne ho aj so žalovaným v 2. rade zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania v sume 100,13 eura. Odvolanie žalovaného v 1. rade považuje za nedôvodné. Súd prvej inštancie správne na pojednávaní konanom dňa 28.10.2016 zamietol návrh na doplnenie dokazovania prostredníctvom Znaleckého ústavu ÚSiŽU v Žiline, pretože sa cítil byť zaviazaný rozhodnutím súdu v trestnom konaní.

15. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade uviedla, že zhodne navrhuje odvolaciemu súdu potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ako vecne správneho aj vo vzťahu k žalovanému v 2. rade. Žalovaní v 1. a 2. rade žiada spoločne jej zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania v sume 100,13 eura. Poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ vydaný vo veci J. H. proti W. N. a spol. dňa 24.10.2013 pod sp. zn. C-22/12, v ktorom sa konštatuje, že náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po obetiach dopravných nehôd má spadať do poisťného krytia, ak za ňu poistený zodpovedá podľa vnútroštátneho práva, sa rozhodovacia prax súdov v SR vo väčšine priklonila k tomu, že poisťovne sú pasívne legitimované v týchto sporoch. Neskoršie vydaný rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.03.2016, ktorý judikoval opačný právny záver, bol pre právnickú obec prekvapením.

16. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) rozhodujúc o podaných odvolaniach žalovaných v 1. a 2. rade proti prvoinštančnému rozsudku zo dňa 03.03.2017 č. k. 6C/143/2012-163 proti jeho výrokom I., III. a IV., a to zvolením procesného postupu podľa § 378 ods. 1 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario) dospel k tomu záveru, že tak odvolanie podané žalovaným v 1. rade, ako aj odvolanie podané žalovaným v 2. rade, nie je dôvodné. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, odvolací súd napadnutý rozsudok v častiach výrokov I., III. a IV., ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd poukazuje na rozsah a predovšetkým obsah odôvodnenia viažúceho sa k napadnutým výrokom, s ktorým sa odvolací súd plne stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaný. Súd je totiž viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný

podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

18. Pokiaľ ide o odvolacie dôvody, tak ako boli uplatnené v odvolaní podanom žalovaným v 1. rade, odvolací súd poznamenáva, že ich nepovažoval za opodstatnené, pretože o otázke viny a výšky trestu pre obžalovaného, resp. v tomto konaní žalovaného v 1. rade už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom OS Topoľčany zo dňa 25.01.2016 č. k. 1T/90/2011-1061 v spojení s rozsudkom KS v Nitre zo dňa 26.05.2016 č. k. 4To/28/2016-1136. Týmito dvomi trestnými rozsudkami, ktorých obsahom bol súd prvej inštancie v rámci tohto občianskoprávneho konania podľa § 193 CSP viazaný bola preukázaná objektívna zodpovednosť žalovaného v 1. rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobkyne a to najmä do jej práva na súkromie a rodinný život v dôsledku usmrtenia jej dcéry. V rámci tohto konania sa odvolací súd nemôže opätovne vracaať a tým aj hodnotiť okolnosti priebehu a vzniku predmetnej dopravnej nehody s opätovným hodnotením bezprostrednej príčiny smrti X. J., tak ako v odvolaní požaduje žalovaný v 1. rade, nakoľko tomu bránia výsledky právoplatne skončeného trestného konania v danej veci (sp. zn. 1T/90/2011, resp. 4To/28/2016) ako aj samotný obsah ust. § 193 CSP.

19. Pokiaľ ide o žalovaným v 2. rade spochybňovaný nedostatok jeho pasívnej legitímácie v tomto konaní, či už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, alebo v ním podanom odvolaní zo dňa 21.03.2017 smerujúcemu proti tomuto rozsudku, tak odvolací súd poznamenáva, že právny názor žalovaného v tomto smere je nesprávny, čo koniec koncov preukazuje aj rozhodovacia činnosť súdov na Slovensku v obdobných sporoch. Právo domáhať sa nemajetkovej ujmy priamo od poisťovateľa z povinného zmluvného postenia konštatoval aj Ústavný súd SR vo svojich uzneseniach (I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016, III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016 a III. ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015), v ktorých v súvislosti s eurokonformným výkladom pojmov náhrada škody a náhrady škody na zdraví z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolanej prevádzkou motorových vozidiel, pri ktorej sa v rámci náhrady škody požaduje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti, poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EU zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 H./N., H. (rozhodnutie III. ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015). Na margo citovaného rozsudku súdneho dvora totiž ústavný súd uviedol, že hoci v ňom viackrát Súdny dvor zdôraznil, že nemá oprávnenie k výkladu ustanovení vnútroštátneho práva, je zjavné, že vnútroštátne právo tak v Českej republike, ako aj vnútroštátne právo v Slovenskej republike prostredníctvom konkrétnych ustanovení Obč. zák., (§ 11 a § 13) v každom z týchto štátov umožňuje blízkym osobám usmrtených obetí pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá sa má kryť z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V súvislosti s posudzovaním pasívnej legitímácie žalovaného v 2. rade ako poisťovne je podľa názoru odvolacieho súdu, ktorý v tomto smere korešponduje aj s názorom prvoinštančného súdu, v prvom rade extenzívnym spôsobom vnímať výklad pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z. z., ktorý je zároveň aj výkladom ústavne konformným. V zmysle uvedeného potom škoda podľa tohto zákona je aj náhrada nemajetkovej ujmy na základe objektívnej občianskoprávnej zodpovednosti, ktorá škoda vznikla zásahom do osobnostných práv osôb pozostalých po obeti dopravnej nehody. Tieto pozostalé osoby sú blízkymi osobami, pričom zásah spočívajúci v úmrtí obeti dopravnej nehody sa prejavuje najmä v oblasti práva na rodinný a súkromný život v jeho plnohodnotnej forme. Práve širší (extenzívny) výklad pojmom škoda v zmysle ponímania zák. č. 381/2001 Z. z., umožňuje prijať ten záver, že aj tento inštitút je krytý povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

20. Ohľadne žalovaným v 1. rade namietanou výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu vo výške 23.000 eur v rámci ním podaného odvolania voči predmetnému rozsudku, odvolací súd považuje takto priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu zhodne ako súd prvej inštancie za primeranú s prihliadnutím na všetky okolnosti a najmä následky smrtelnej dopravnej nehody zo dňa 10.11.2010 na súkromný a rodinný život žalobkyne, ako aj na jej psychický a duševný stav. V súvislosti s určením výšky tejto náhrady súd prvej inštancie správne vychádzal z dvoch základných kritérií, za ktoré považoval jednak okolnosti, za ktorých k tejto smrtelnej dopravnej nehode došlo a zároveň došlo aj k porušeniu osobnostných práv žalobkyne a takisto vychádzal aj z nenapraviteľného následku predmetnej dopravnej nehody, pri ktorej vyhasol život mladej 23 ročnej ženy, tesne pred skončením vysokoškolského štúdia. K uvedenému odvolací súd poznamenáva, že došlo k smrti mladej a ešte slobodnej ženy v čase keď končila prípravu na svoje budúce povolanie, pričom si ešte nestihla založiť ani vlastnú rodinu. V dôsledku tejto smrtelnej nehody bola X. J. vytrhnutá z usporiadaného rodinného života v rodine žalobkyne, pričom navzájom došlo k ukončeniu veľmi blízkych citových

vzťahov, či už medzi nebohou dcérou a žalobkyňou, ako jej matkou, alebo medzi nebohou dcérou a jej otcom, resp. medzi nebohou dcérou a jej bratom. Tragická smrť dcéry žalobkyne nemala radikálny vplyv iba na jej súkromný život a zdravotný stav v negatívnom smere, ale v globále sa odzrkadlila aj na spôsobe životného a rodinného režimu rodiny J. ktorý už nikdy nebude prebiehať v tej súhre, porozumení a kvalite, ako tomu bolo v čase pred tragickou dopravnou nehodou. V súvislosti s priznaním výšky nemajetkovej ujmy pozostalej fyzickej osobe, ktorá je blízkou osobou obeti dopravnej nehody je potrebné vychádzať z individuálnosti každej prejednávanej veci, pretože negatívny zásah do sféry súkromného a rodinného života pôsobí síce zraňujúco s nenapraviteľnými účinkami, avšak intenzita tohto pôsobenia sa u každej osoby, resp. v prejednávanej veci prejavuje v rozličnej miere intenzity, od ktorej následne závisí aj výška priznanej nemateriálnej ujmy. V prejednávanej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie postupoval správne, keď výšku nemajetkovej ujmy na strane žalobkyne spôsobenú zásahom do jej osobnostných práv určil vo výške 25.000 eur, pričom podanú žalobu žalobkyňou nad túto sumu po sumu žalovaných 33.000 eur, ako nedôvodnú zamietol. Na margo určenia výšky nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v sume 25.000 eur, súd prvej inštancie ďalej správne skonštatoval, že aj prípadná nepriaznivá finančná situácia na strane žalovaného v 1. rade nemôže byť v súvislosti s určením výšky satisfakcie tohto druhu rozhodujúca. Svoje rozhodnutie ohľadne určenia výšky nemajetkovej ujmy oprel súd prvej inštancie aj o rozhodovaciu činnosť iných súdov (rozhodnutie NS SR zo dňa 22.06.2016 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.09.2013).

21. S poukazom na tieto dôvody, odvolací súd odvolanie, tak žalovaného v 1. rade, ako aj odvolanie žalovaného v 2. rade považoval za nedôvodné a rozhodol o nich tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

22. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP s tým, že žalobkyni majúcej plný úspech v tomto konaní priznal voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

23. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).